

Prof. dr hab. Anna Michońska-Stadnik
Instytut Filologii Angielskiej
Uniwersytet Wrocławski

Recenzja w postępowaniu habilitacyjnym dra Hadriana Lankiewicza (Uniwersytet Gdański)

opracowana zgodnie z art. 16 ust. 2, pkt. 1 *Ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym...* (w kształcie znowelizowanym *Ustawą z dnia 18 marca 2011 r. o zmianie ustawy...*), oraz z *Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 1 września 2011 w sprawie kryteriów oceny...*

1. Informacja ogólna o Kandydacie

Dr Hadrian Lankiewicz prezentuje się jako osoba żądna wiedzy, o szerokich zainteresowaniach badawczych i praktycznych w zakresie szeroko pojętych nauk humanistycznych. Posiada podwójny stopień magistra – z filologii angielskiej (UAM w Poznaniu, 1996) i historii (Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Słupsku, 1991), rozprawę doktorską napisał z literatury amerykańskiej (Uniwersytet Gdański, 2005), studiuje obecnie italianistykę (Ateneum Szkoła Wyższa w Gdańsku), a książkę którą podał jako swoje główne osiągnięcie naukowe napisał z glottodydaktyki. Tak szeroka dywersyfikacja zainteresowań na szczęście nie spowodowała zakłócenia głębi rozważań filozoficzno – społeczno - językoznawczych, które Kandydat zamieścił w swojej rozprawie habilitacyjnej.

Podobna dywersyfikacja charakteryzuje karierę zawodową dra Lankiewicza. Obecnie pracuje w Katedrze Lingwistyki Stosowanej i Translatoryki w Uniwersytecie Gdańskim. W latach 2006 – 2010 był zatrudniony w Zakładzie Kształcenia Nauczycieli Języków Obcych w tym samym Uniwersytecie. Jednocześnie od roku 2000 do roku 2014 pracował na stanowisku docenta w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Pile, gdzie był kierownikiem Zakładu Filologii Angielskiej w latach 2007 – 2014. Przez 16 lat (1996 – 2012) był zatrudniony jako nauczyciel w Nauczycielskim Kolegium Języków Obcych w Wałczu. Pracował także jako tłumacz, jako wykładowca w różnych niepublicznych szkołach wyższych w Poznaniu, Pile i Gdańsku, oraz jako lektor języka angielskiego w prywatnej szkole językowej w Szczecinie. Dorobek dydaktyczny Kandydata oceniony zostanie w dalszej części tej recenzji.

2. Ocena dorobku naukowo-badawczego

2.1. Rozprawa habilitacyjna

Napisana w języku angielskim rozprawa habilitacyjna dra Hadriana Lankiewicza pt. *Teacher language awareness in the ecological perspective. A collaborative inquiry based on languaging* (Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego, 2015) została wymieniona przez Kandydata jako Jego główne osiągnięcie naukowe. Składa się ze wstępu, czterech obszernych rozdziałów, zakończenia, bibliografii oraz aneksów. Część empiryczna książki stanowi około połowy opublikowanego tekstu. Celem badania było wykazanie zasadności zastosowania

podejścia ekologicznego w celu rozwinięcia krytyczno- ekologicznej świadomości językowej (model własny, zaproponowany przez Habilitanta) kandydatów do zawodu nauczyciela w trakcie badania partycypacyjnego opartego o tzw. languaging, czyli wyrażania za pomocą języka uwag i komentarzy na temat tego języka, jego zastosowań, formy i istoty dyskursu.

Na wstępie pragnę zaznaczyć, że cel badania został osiągnięty, chociaż grupę badawczą stanowiło tylko osiem studentek trzeciego roku filologii angielskiej, które uczestniczyły w seminarium licencjackim prowadzonym przez Kandydata. Polemizowałabym tu z określeniem przyjętej metody badawczej jako badanie w działaniu – studium przypadku/przypadków byłoby bardziej odpowiednie ze względu właśnie na niewielką liczebność grupy. Jak wspominaamy w książce pt. *Metodologia badań w glottodydaktyce* (Wilczyńska, Michońska-Stadnik, 2010), badanie w działaniu służy zdefiniowaniu problemu dydaktycznego zaobserwowanego w grupie uczniów (zwykle jest to klasa szkolna) i zaproponowaniu konkretnych rozwiązań lub sprawdzeniu skuteczności zastosowania pewnych innowacyjnych metod lub technik dydaktycznych. Ani jeden ani drugi warunek nie został w przypadku badania Habilitanta spełniony, ponieważ pozostał On na etapie opisu i klasyfikacji obserwacji z badania partycypacyjnego. Nie ma w tym nieprawidłowości, istnieje wyłącznie niezbyt właściwa kwalifikacja postępowania badawczego. Materiał zebrany przez Habilitanta za pomocą wybranych przez Niego narzędzi gromadzenia danych jest bardzo obszerny, co pozwala na sformułowanie konkretnych wniosków, o czym w dalszej części tej recenzji, ponieważ najpierw chcę odnieść się do założeń teoretycznych opracowanych w pierwszych trzech rozdziałach książki.

Przede wszystkim chciałam zaznaczyć, że wiedza Kandydata w zakresie wybranych aspektów teoretycznych jest imponująca. Inspiracją do Jego badania empirycznego stały się przede wszystkim opracowania Diane Larsen-Freeman, Leo van Liera, Sune Vorka Steffensena, Stephen Andrewsa, Claire Kramsch i Bala Kumaradivelu w zakresie ekologii języka, teorii krytycznej, świadomości językowej oraz edukacji nauczycieli. Habilitant rzetelnie wyjaśnia pojęcie ekologii uczenia się języka, którą można wywieść od ekolingwistyki oraz teorii społeczno-kulturowej Lantolfa. Ta ostatnia z kolei wiele zawdzięcza kontrybucjom radzieckich psychologów rozwojowych (Wygocki, Luria). Język, według tych teorii, nie jest niewinnym instrumentem służącym do nauczania się i używania. Jest on potężną właściwością człowieka, kształtującą naszą tożsamość, opinie i postawy. Niewielu zdaje sobie sprawę z tego, że bezmyślne i niewłaściwe użycie języka może być szkodliwe i niebezpieczne zarówno dla jednostki jak i dla całej społeczności. Ekolingwistyka została w pierwszym rozdziale wyjaśniona, na podstawie definicji licznych specjalistów, jako studium procesów dynamicznych obserwowalnych w kontaktach językowych na poziomie społecznym i indywidualnym. Język ma charakter dialogiczny, powstaje w procesie interakcji, a nie wyłącznie w głowie mówiącego. Jednocześnie podana zostaje w wątpliwość rola poglądów Noama Chomskiego w rozumieniu istoty języka, podobnie jak słuszność teorii Stephen Krashena, który uznawał, że wystarczy uczniowi zapewnić zrozumiałą dawkę językową a przyswojenie nastąpi automatycznie. Tymczasem język „pojawia się” (emergentyzm), jest dynamiczny, nie statyczny. Jego przyswojeniu towarzyszy wrażenie chaosu i przypadkowości (str. 26), a dotyczy to zarówno języka pierwszego jak i kolejnych. Ekolingwistyka pojmuje język w kontekstach sytuacyjnych, społeczno-kulturowych i społeczno-ekonomicznych. Ma on jednocześnie charakter

mediacyjny. Bardzo istotne stwierdzenie Habilitanta dotyczy podstawowych zmian jakie zachodzą w ostatnich latach we wszystkich dyscyplinach nauki. Otóż odchodzą one od mechanistyczno-kartezjańskiej wizji relacji pomiędzy elementami świata i skłaniają się raczej w kierunku chaosu i subiektywności (str. 25). Glottodydaktycy także coraz częściej podejmują badania jakościowe o charakterze obserwacyjnym, odchodząc od metodologii ilościowej wykorzystującej uporządkowane relacje statystyczne.

Można tu polemizować z Autorem monografii w jednej kwestii: prawie wszyscy cytowani przez Niego autorzy prowadzili swoje badania w kontekście przyswajania i uczenia się języka drugiego, a nie obcego, który nauczany jest w typowych warunkach formalnych w klasie szkolnej. Interakcje są tu z konieczności ograniczone, a okazji do używania języka w warunkach autentycznych jest niewiele. Powstaje więc pytanie czy, na ile i kiedy ekologiczny charakter języka, np. obcego ma szansę ujawnić się w typowej szkole w naszym kraju? Niewiele jest w rozdziale pierwszym wyraźnych rozgraniczeń pomiędzy procesami przyswajania języka drugiego i uczenia się języka obcego (np. Kramsch, str. 62, 64).

Rozdział drugi rozprawy jest poświęcony odniesieniu ekologii do nauczania języka według kryterium krytycznego, zgodnie z którym nauczyciel jest siłą sprawczą interwencji i zmian. Rozważania te są bardzo istotne dla budowania dalszych podstaw teoretycznych ekologicznej świadomości językowej nauczyciela języka obcego. Istotą teorii krytycznej jest percepcja dynamicznej natury relacji społecznych zależnych od kultury oraz ideologii będącej podstawą systemów przewagi jednej grupy społecznej nad drugą (str. 78). Oczywiście filozofia marksistowska leży u podstaw teorii krytycznych, jednak w chwili obecnej rozważania poszły znacznie dalej. Bycie krytycznym oznacza nie tylko niezgadanie się z określonymi poglądami, ale także przyjęcie odpowiedzialności za uwolnienie się od ograniczeń reprezentowanych przez grupę dominującą (str. 300). Uczeń, któremu z konieczności trudno jest reprezentować postawę krytyczną, pozostaje w relacji zależności od nauczyciela, jest zmarginalizowany i bezsilny w sytuacjach stwarzających potencjalne konflikty. Podobnie student, który przygotowuje się do zawodu nauczyciela języka obcego: według Autora monografii pozostaje on zdominowany przez standardy językowe dotyczące wszystkich jego aspektów, często odnoszące się do wersji językowych reprezentowanych przez ich rodzimych użytkowników. Student pozostaje także zdominowany przez sformalizowaną edukację w szkole wyższej, wykorzystującą okrojony program przygotowania nauczycieli oraz biurokratyczne przepisy. Brak podejścia krytycznego, w obu znaczeniach tego słowa, dominuje edukację nauczycieli języków obcych.

Tutaj pozwolę sobie na pewną polemikę z poglądami Autora. W licznych publikacjach dotyczących dydaktyki języka angielskiego dawno już nie wspomina się o nauczaniu, np. wymowy zgodnie z przyjętymi natywnymi standardami. Istotne jest, aby wymowa była rozpoznawalna przez wszystkich uczestników interakcji (ang. intelligible). Nie można więc mówić o jakimkolwiek dyktacie poprawności, o czym sam Autor wspomina zresztą na stronie 101. W przypadku innych aspektów języka pozwolę sobie zauważyć, że pewna standaryzacja powinna jednak zostać zachowana. Jeżeli mamy się porozumieć z kimkolwiek, nie wyłącznie z rodzimymi użytkownikami języka, to jednak powinniśmy posługiwać się wspólnym kodem, przynajmniej w części zrozumiałym dla wszystkich uczestników interakcji. Zbyt daleko idąca tolerancja dla idiolektów doprowadzić może do chaosu komunikacyjnego. Uważam stwierdzenie Bardovi-Harliga i Gass (2002) ze strony

103, że standardy językowe są uznane za normę z powodów innych niż lingwistyczne (społeczne, ekonomiczne i polityczne), za zdecydowanie przesadzone. Jest to naginanie rzeczywistości do zasad teorii krytycznej. Prawdą jest przecież to, że w Indiach uczy się hinduskiej odmiany angielskiego, w Chinach – chińskiej, a w Kenii – kenijskiej. Autorka tej recenzji miała okazję zetknąć się z każdą z nich. Gdyby nie określone standardy i normy, jednak przynajmniej w pewnym stopniu zachowywane przez mówiących, nie istniałaby możliwość porozumienia. Czy w takim razie normy to sprawa polityczna czy językowa? W podobnym aspekcie dyskusja może dotyczyć standardów zaprezentowanych przez Europejski System Opisu Kształcenia Językowego, który jest krytykowany np. przez Daviesa (2010) (str. 107). W tym dokumencie chodzi, moim zdaniem, o porównywalność osiągnięć uczących się języków obcych, a nie o unifikację społeczno-polityczną. Można atakować unijną tendencję do ujednoczenia wszystkiego, ale z drugiej strony nadmierna indywidualizacja może doprowadzić do zupełnego braku porozumienia i anarchii.

O kontrowersjach związanych z pozycją nauczycieli – rodzimych użytkowników języka pisano już wielokrotnie. Wystarczy wspomnieć książkę pod redakcją Tricii Hedge i Normana Whitney'a z 1996 roku (*Power, Pedagogy and Practice*, Oxford University Press), która zawiera, między innymi, rozdziały Roberta Phillipsona i Petera Medgyesa. Niestety, nie znalazłam tej pozycji w bibliografii Habilitanta. Wiele z niej można się dowiedzieć na temat odmitologizowania roli tzw. native speakers i wykazywania równie ważnej roli nauczycieli nie będących rodzimymi użytkownikami języka. Problem nie jest więc nowy.

Trudno się natomiast nie zgodzić z Autorem w sprawie roli autonomizacji w procesie nauczania i uczenia się języka, pod warunkiem, że to podejście będzie charakteryzowało również postępowanie nauczycieli. Podobnie słuszne są uwagi na temat sytuacji kształcenia językowego w Polsce, gdzie często działania nauczycieli mają charakter stereotypowy i ograniczają się do stosowania własnych teorii subiektywnych w praktyce dydaktycznej (str. 116). Pisałam o tym także w mojej ostatniej książce (*Teoretyczne i praktyczne podstawy weryfikacji wybranych teorii subiektywnych w kształceniu nauczycieli języków obcych*, Wrocław, 2013). Tu właśnie założenia teorii krytycznej znajdują potwierdzenie: naucza się dla wyników statystycznych, aby nauczyciel czy szkoła wypadły jak najlepiej na tle innych jednostek czy instytucji. Dzięki temu ci najlepsi w sferze ocen i wyników egzaminów zdobywają pozycję i zyskują znaczącą siłę oddziaływania.

Rozdział drugi jest, moim zdaniem, kontrowersyjny i polemiczny. Niemniej jednak, nie sposób odmówić Autorowi umiejętności argumentacji, głębokiego ugruntowania swoich poglądów w literaturze przedmiotu oraz logiczności prezentacji argumentów swoich i innych badaczy. Dyskusja przedstawiona powyżej ma więc charakter czysto akademicki i nie wpływa w żaden sposób na całościową pozytywną ocenę tego rozdziału.

Rozdział trzeci zbliża nas do zdefiniowania najważniejszego dla Habilitanta pojęcia: krytyczno-ekologicznej świadomości językowej nauczyciela języka obcego. Wyjaśnione zostało również pojęcie *languaging* jako proces werbalizowania myśli poprzez użycie języka (str. 157). Można by się tu spodziewać określenie relacji pomiędzy procedurami głośnego myślenia (ang. *thinking aloud*) a *languaging*, co niestety nie zostało odnotowane przez Autora książki. Świadomość językowa nauczyciela jest, według Kandydata, rezultatem jego/jej własnych doświadczeń związanych z uczeniem się i używaniem języka, zarówno w warunkach formalnych jak i nieformalnych, pozaszkolnych. Zaproponowany został

zmodyfikowany model świadomości językowej nauczyciela, która w tej nowej wersji zostaje rozszerzona o elementy krytyczno-ekologiczne, nabywane podczas refleksyjnego dialogu. Zdefiniowanie podstawowego pojęcia prowadzi Autora w kierunku badania empirycznego, które zostało przedstawione w rozdziale czwartym.

Metodologia badawcza zaproponowana przez Habilitanta nie budzi zastrzeżeń. Włożono wysiłek w zapewnienie triangulacji technik gromadzenia danych, co dało możliwość bardzo starannej analizy dialogów i narracji studentek biorących udział w procedurze. Znajdujemy więc i dialog kooperacyjny i narrację osobistą, a wybrane elementy zachowań i wypowiedzi poddane zostały również analizie ilościowej. Ze względu na osobiste zaangażowanie Habilitanta w proces badawczy, metoda została słusznie określona jako badanie partycypacyjne. Na stronie 211 i 212 sformułowane zostały cele badania:

- 1/ Zidentyfikowanie u studentek momentów zmian mikrogenetycznych (nagłego wzrostu wiedzy) spowodowanych refleksją podczas i na temat działania, w formie *languageing*, podczas omawiania piętnastu zagadnień problematycznych podstawionych przez badacza.
- 2/ Zbadanie czy ta zmodyfikowana świadomość przełoży się na własne działanie przyszłych nauczycieli lub na potencjalną zmianę ich zachowań.
- 3/ Zaobserwowanie w jakim stopniu dialog pomiędzy uczestnikami badania rozwinął ich umiejętność refleksji na temat języka, a tym samym – zmianę świadomości językowej.

Na podstawie analizy danych stwierdzono pojawianie się licznych wypowiedzi świadczących o występowaniu przejawów krytyczno-ekologicznej świadomości językowej, jak również epizodów ekologicznej świadomości metalingwistycznej. Badanie statystyczne porównujące średnie występowanie zmiany postaw w kierunku krytyczno-ekologicznej świadomości w grupie pilotażowej, kontrolnej i celowej wykazało przewagę grupy docelowej w tej kwestii (str. 295). Ponieważ nie wykonano wstępnej analizy występowania epizodów świadomości przed przeprowadzeniem badania, czego Habilitant jest doskonale świadomy, nie można z całą pewnością stwierdzić, na ile te dane są istotne statystycznie. Inaczej mówiąc, nie wiemy, o ile zwiększyła się ekologiczna świadomość językowa w grupie docelowej pod wpływem przeprowadzonego postępowania badawczego. Wiemy tylko, że jest ona wyższa niż w grupie kontrolnej i w grupie pilotażowej.

Na podstawie otrzymanych wyników można z całą pewnością stwierdzić przydatność wykonanych analiz dla celów dydaktycznych, jako element kształcenia nauczycieli języków obcych. Natomiast nie mogę bezkrytycznie poprzeć pesymistycznych uwag Habilitanta na temat kształcenia nauczycieli języków obcych w Polsce. Jak wszystkie programy nauczania, powinny one podlegać zmianom i udoskonaleniom. Jednak większość tych programów wprowadza zdecydowanie elementy refleksji, autonomii oraz wskazuje na różnorodność ról nauczyciela w klasie, bez wyłącznego nacisku na rolę instruktora, wzorca językowego i kontrolera procesu uczenia się.

Książka, co należy szczególnie podkreślić, jest napisana znakomitym angielskim, wywód przeprowadzony przez Habilitanta jest logiczny i spójny, rozdziały teoretyczne w sposób koherentny prowadzą do określenia celów badania, opisu i analizy procedur badawczych. Jednak z recenzenckiego obowiązku nie sposób nie wskazać na pewne niedociągnięcia wynikające z pewnością z mało starannej korekty redakcyjnej lub autorskiej. Na przykład, wymieniając tylko niektóre z nich, „By contrast, in his conceptual strand,

communication is **an** process...” (str. 36-237), „Nonetheless, it would (?) equally naive to claim...” (str. 58), „... may be inferred from Kramersch’s introduction to **the** her edited volume...” (str. 70), “...critical ecological thinking in education can (?) traced back to ...” (str. 78), “... in opposition to the basic class **straggle** embedded in Marxism.” (str. 88), “... but the very of the view language we take for granted.” (str. 108); “An additional difficulty the very feature of being critical, which resembles the nature of irony – epistemologically unfathomable and subject to heuristic investigation, of a propositional rather than a decisive character.” (brak orzeczenia - str. 114); na stronach 116 i 117 nazwisko Kumaradivelu wudrukowane jest czterokrotnie, za każdym razem z inną pisownią; „In this way, they collected data for **the their** individual analysis...” (str. 272).

Niezależnie od wspomnianych elementów dyskusyjnych merytorycznie oraz formalnie, główne osiągnięcie naukowe Habilitanta, książkę *Teacher Language Awareness in the Ecological Perspective*, oceniam jako **znaczącą** dla rozwoju glottodydaktyki z następujących powodów:

- 1/ Ujęcie procesu przyswajania języka i kształcenia nauczycieli z perspektywy ekologicznej.
- 2/ Przedstawienie założeń pedagogiki krytycznej oraz krytycznej analizy dyskursu jako odzwierciedlenia nierówności i napięć ideologicznych w środowisku edukacyjnym.
- 3/ Zdefiniowanie modelu ekologiczno-krytycznej świadomości językowej nauczycieli języka obcego.
- 4/ Zbadanie przejawów ekologiczno-krytycznej świadomości językowej przyszłych nauczycieli języka angielskiego, co może się przełożyć na propozycje zmian w ich kształceniu.

2.2. Pozostały dorobek naukowy

Dr Lankiewicz jest Kandydatem aktywnym naukowo. Lista jego publikacji obejmuje 4 pozycje książkowe (jedna z nich to opublikowana rozprawa doktorska, a jedna – *Foundations of Second Language Acquisition* - została wznowiona); 3 artykuły opublikowane przed doktoratem, 13 artykułów samodzielnych oraz we współautorstwie opublikowanych po doktoracie w czasopismach punktowanych Polsce i za granicą (z tego jeden przyjęty do druku, a jeden w trakcie recenzowania). Jest także autorem lub współautorem 24 rozdziałów w monografiach wydanych w Polsce i za granicą. Jest również redaktorem lub współredaktorem 8 publikacji oraz jednej recenzji zagranicznej publikacji naukowej.

Rozprawa doktorska dra Lankiewicza powstała z literaturoznawstwa, a konkretnie z dziedziny amerykańskiej fantastyki naukowej (twórczość Philipa K. Dicka). Jego wcześniejsze i późniejsze zainteresowania naukowe koncentrują się jednak na językoznawstwie, a konkretnie na glottodydaktyce. W zakresie glottodydaktyki, na podstawie załączonych publikacji, możemy zaobserwować koncentrację na sześciu zagadnieniach tematycznych: rola czynników socjologicznych i kulturowych w przyswajaniu i uczeniu się języka obcego; nauczanie zorientowane na treść (immersja oraz CLIL); autonomizacja procesu kształcenia uczniów i nauczycieli; problemy świadomości językowej w procesie edukacji nauczycieli; trendy postmetodyczne w nauczaniu języków oraz rozwój krytyczno-ekologicznej świadomości językowej. Obserwując rozwój naukowy Kandydata, należy podkreślić różnorodność zainteresowań, ale także konsekwentne dążenie do osiągnięcia celu,

którym jest wydana pozycja książkowa, w której przedstawia tak interesujący Go model ekologiczno-krytycznej świadomości językowej. Kandydat podkreśla także, że w swoim dalszym rozwoju naukowym będzie zgłębiał istotę pogłębiania tożsamości językowej nauczycieli.

W zakresie popularyzowania swoich osiągnięć naukowych Habilitant wykazał się również znaczną aktywnością. W latach 2007 – 2015 wygłosił 28 referatów na konferencjach naukowych w Polsce i za granicą, a także uczestniczył w międzynarodowych programach szkoleniowych w wygłaszał wykłady gościnne w USA, Szkocji, Hiszpanii, Niemczech, Wielkiej Brytanii, Turcji, Rumunii, Czechach oraz Belgii. Na szczególne podkreślenie zasługuje Jego wieloletnia współpraca naukowa z Uniwersytetem da Coruña w Hiszpanii, gdzie recenzował jedną rozprawę doktorską.

3. Działalność dydaktyczna i popularyzatorska

Dr Lankiewicz był i jest opiekunem licznych prac licencjackich studentów PWSZ w Pile oraz w Uniwersytecie Gdańskim. Często kierowane przez Niego prace mają formę niewielkich projektów badawczych i cieszą się dużą popularnością. W PWSZ w Pile był opiekunem studenckiego koła naukowego, współorganizował liczne spotkania i wykłady popularyzujące naukę. Na szczególną uwagę zasługują organizowane przez Niego wycieczki naukowe, np. do Biblioteki JFK w Berlinie. Jest także opiekunem koła teatralnego w Ateneum Szkole Wyższej w Gdańsku. Kandydat jest członkiem Gdańskiego Koła Polskiego Towarzystwa Neofilologicznego, w ramach którego organizuje szkolenia dla czynnych nauczycieli języka angielskiego w regionie, oraz sam prowadzi wykłady, często związane z Jego zainteresowaniami badawczymi.

Za swoją aktywną działalność był wielokrotnie nagradzany: czterokrotnie otrzymał nagrodę Rektora PWSZ w Pile, dwukrotnie – nagrodę Dyrektora Zespołu Kolegiów Nauczycielskich w Wałczu, a w roku 2010 otrzymał odznaczenie resortowe – Medal Komisji Edukacji Narodowej.

4. Podsumowanie

Habilitant uczynił niewątpliwie znaczący postęp w swoim rozwoju naukowym po doktoracie. Z przedstawionej dokumentacji wynika jasno, że zainteresowania badawcze dra Lankiewicza odnalazły swój określony kierunek. Mają one także konkretne zastosowanie w praktyce dydaktycznej: kształcenie nauczycieli języków obcych w oparciu o ekologiczno-krytyczną świadomość językową z wykorzystaniem pogłębionej refleksji opartej na dialogu zewnętrznym i wewnętrznym może przełożyć się na zupełnie nową jakość w edukacji. Kandydat, co jest również bardzo cenne, zdaje sobie sprawę ze złożoności swojego głównego wątku badawczego, a także z jego ograniczeń metodologicznych. Na postawie przedstawionego dorobku, a zwłaszcza głównego osiągnięcia badawczego, uwidacznia się istotny rys osobowości Kandydata: Jego konsekwencja w poszukiwaniach naukowych oraz umiejętność szczegółowej i rzetelnej dokumentacji tych poszukiwań (bibliografia książki liczy sobie około tysiąca pozycji i wszystkie są ściśle powiązane z prezentowanymi zagadnieniami).

5. Wniosek końcowy

W oparciu o dokonaną analizę dorobku dra Hadriana Lankiewicza, uważam, że jego osiągnięcia naukowe świadczą o znacznym wkładzie Kandydata do rozwoju aktualnej wiedzy lingwistycznej i glottodydaktycznej, a tym samym stanowią, wraz z pozostałym dorobkiem, wystarczającą podstawę do ubiegania się o stopień naukowy doktora habilitowanego. Wnoszę zatem o dopuszczenie dra Hadriana Lankiewicza do dalszych etapów przewodu habilitacyjnego.

Wrocław, dnia 10 grudnia 2015 r.

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'A. Hadzik'.